

UOT 343.21.7

**POSTSOVET ÖLKƏLƏRİNİN CİNAYƏT QANUNVERİCİLİYİNDƏ  
HAKİMİYYƏT NÜMAYƏNDƏSİNƏ QARŞI MÜQAVİMƏT  
GÖSTƏRMƏ VƏ YA ZOR TƏTBİQETMƏ ƏMƏLLƏRİNƏ GÖRƏ  
MƏSULİYYƏTİN TƏNZİMLƏNMƏSİ****Y.D.İSMAYILOV***Bakı Dövlət Universiteti**ismayilov.yunis@yahoo.com*

*Məqalədə postsovet ölkələrinin Cinayət Qanunvericiliyində hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə əməllərinə görə məsuliyyətin tənzimlənməsi məsələləri təhlil olunmuşdur. Qeyd edilmişdir ki, keçmiş sovet respublikalarının Cinayət Qanunvericiliyində hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə ilə bağlı normalar öz əksini tapmışdır. Eyni zamanda, postsovet ölkələrinin Cinayət Məcəllələrinin xeyli dərəcədə bir-birinə oxşarlığı vurğulanmış və bu oxşarlığın idarəetmə qaydası əleyhinə edilən cinayətlərlə bağlı, o cümlədən, hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə ilə bağlı normalara aid olduğu bildirilmişdir. Tədqiqat işində postsovet ölkələrinin Cinayət Məcəllələrinin, o cümlədən, hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə ilə bağlı normaların arasında müəyyən fərqli cəhətlər də təhlil edilmişdir.*

**Açar sözlər:** *hakimiyyət nümayəndəsi, müqavimət, məsuliyyət, cinayət, zor tətbiqetmə, qanunvericilik, məcəllə.*

Hüquq sahəsi daxil olmaqla dövlətlərin ictimai münasibətlər sistemində baş verən dəyişikliklər onların hər biri üçün müstəsna dərəcədə mühüm əhəmiyyətə malikdir. Dövlətlərin hüquq sahəsində əməkdaşlığı, qanun yaradıcılığı və tətbiqi sahəsində bir-birinin təcrübəsini nəzərə alması zəruridir və qarşılıqlı surətdə zənginləşməyə xidmət edir. Xarici ölkələrin cinayət qanunvericiliyinin öyrənilməsi və müqayisəli təhlili də zəruri və əhəmiyyətli bir işdir. Bu baxımdan xarici ölkələrin cinayət qanunvericiliyinin hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə haqqında normalarının öyrənilməsi həm elmi, həm də praktik cəhətdən aktual məsələdir. Belə ki, hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə ilə bağlı araşdırmalarda müqayisəli tədqiqatların aparılmasının, xarici ölkələrin qanunvericiliklərinin öyrənilməsinin, onların qiymətli cəhətlərinin və qüsurlarının aşkar edilməsinin xüsusi əhəmiyyəti vardır. Bunlar aşağıdakılardır:

1) xarici ölkələrin cinayət qanunlarında nəzərdə tutulan hakimiyyət nü-

mayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə cinayəti haqqında hüquq normalarının öyrənilməsi cinayət hüququnun tədqiq edilən məsələ ətrafında biliklərin daha da dərinləşdirilməsinə kömək edir;

2) Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə ilə bağlı normalarının təkmilləşdirilməsi üzrə ən yaxşı hüquqi qərarların qəbul edilməsi üçün, hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə ilə bağlı milli qanunvericiliyin sonrakı təkmilləşdirilməsi və yeniləşməsi üçün əsas yaradır;

3) hazırkı dövrdə milli qanunvericiliklərin hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə ilə bağlı normalarının bir-birinə yaxınlaşdırılması kimi mühüm problemin həllinə kömək edir. Xarici ölkələrin cinayət qanunvericiliklərinin təhlili göstərir ki, ayrı-ayrı xarici ölkələrin cinayət qanunvericiliyində hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə ilə bağlı normaların bir-birinə uyğunlaşdırılması baxımından müəyyən məqamlar vardır. Hazırkı şəraitdə cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində vahid hüquqi məkanın yaradılması olduqca zəruridir və bu, baxılan problemi daha da aktuallaşdırır. Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrinin cinayət qanunvericiliyi üzrə hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə ilə bağlı normaları nəzərdən keçirək və onların müqayisəsini aparaq.

Postsovet ölkələrinin cinayət məəcəllələri xeyli dərəcədə bir-birinə oxşardır. Eyni dərəcədə bütün bunlar idarəetmə qaydası əleyhinə edilən cinayətlərlə bağlı normalara, o cümlədən hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə ilə bağlı normalara aiddir. 17 fevral 1996-cı il tarixli Model Cinayət Məcəlləsinin 33-cü fəslinin 310-cu maddəsində “Hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı zor tətbiq etmə”yə görə məsuliyyət müəyyən edilmişdir. Həmin maddənin birinci hissəsinin dispozisiyasında deyilir: “Xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar hakimiyyət nümayəndəsinə və ya onun yaxın qohumlarına həyat və ya sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etmə və ya belə zor tətbiq etmə ilə hədələmə” [2]. Model Cinayət Məcəlləsinin 310-cu maddəsinin ikinci hissəsində birinci hissədə göstərilən şəxslərə həyat və ya sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməyə görə məsuliyyət müəyyən edilir. Model Cinayət Məcəlləsinin 310-cu maddəsinin qeydində vəzifəli şəxsin anlayışı müəyyən edilmişdir [2].

Rusiya Federasiyasının 13 iyun 1996-cı il tarixli Cinayət Məcəlləsinin 318-ci maddəsində tədqiq edilən cinayətə görə məsuliyyət nəzərdə tutulmuşdur. Həmin maddə “Model Cinayət Məcəlləsi”nin 310-cu maddəsinin təkrarıdır [1, s. 220], fərq yalnız hakimiyyət nümayəndəsinin anlayışını müəyyən edən “Qeyd” hissəsi ilə bağlıdır. Rusiya Federasiyası Cinayət Məcəlləsinin 318-ci maddəsinin qeydində hakimiyyət nümayəndəsi anlayışı Model Cinayət Məcəlləsinin 310-cu maddəsinin qeydi ilə müqayisədə daha aydın və dəqiq verilmişdir [8].

Qırğızıstan Respublikasının 2 fevral 1997-ci il tarixli Cinayət Məcəlləsində hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı zor tətbiqetməyə görə məsuliyyət 48-ci fəslin 355-ci maddəsində [180], Tacikistan Respublikasının 21 may 1998-ci il tarixli Cinayət Məcəlləsində 31-ci fəslin 328-ci maddəsində [185], 12 iyun 1997-ci il tarixli Türkmənistan Cinayət Məcəlləsinin 25-ci fəslin 211-ci maddəsində müəyyən edilmişdir [9]. Bu maddələr 1996-cı il Rusiya Federasiyası Cinayət Məcəlləsinin 318-ci maddəsinin eynidir. Yeganə fərq ondan ibarətdir ki, Qırğızıstan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin adı çəkilən maddəsi “Hakimiyyət nümayəndəsinə hədələmə və ya ona qarşı zor tətbiqetmə”, Türkmənistan Cinayət Məcəlləsinin sözügedən maddəsi isə “Hüquq mühafizə orqanının işçisini və ya hərbi qulluqçunu öldürməklə hədələmə və ya zor tətbiqetmə” adlanır. Qazaxıstan Respublikasının 16 iyul 1997-ci il tarixli Cinayət Məcəlləsində hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı zor tətbiqetməyə görə məsuliyyət 14-cü fəslin 321-maddəsində müəyyən edilmişdi [4]. Bu maddə MDB ölkələrinin Model Cinayət Məcəlləsinin 310-cu maddəsinin təkrarı idi.

Qeyd edək ki, 16 iyul 1997-ci il tarixli Qazaxıstan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 319-cu maddəsinin 3-cü hissəsində Qazaxıstan Respublikası Parlamentinin deputatının vəzifəsini yerinə yetirməsinə mane olmaq məqsədilə ona və yaxın qohumlarına hər hansı formada təsir göstərməyə görə məsuliyyət müəyyən edilirdi. Həmin əmələ görə iki ilədək müddətə islah işləri və ya üç ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması, yaxud həmin müddətdə azadlıqdan məhrum etmə cəzası nəzərdə tutulurdu. Qazaxıstan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində, həmçinin hakimiyyət nümayəndəsinə təhqir etməyə görə məsuliyyət müəyyən edilirdi (maddə 320). Hakimiyyət nümayəndəsinin analıyışı da məhz 320-ci maddənin qeydində verilmişdi. Bu anlayışda yalnız dövlət orqanlarının xidməti tabeçiliyində olmayan şəxslərə münasibətdə qanunla müəyyən edilmiş qaydada sərəncamverici səlahiyyətlərə malik vəzifəli şəxsləri hakimiyyət nümayəndəsi hesab edilirdi. Burada yerli özünüidarə orqanlarının adı çəkilmirdi. 03 iyul 2014-ci il tarixli, 467 maddədən ibarət olan Qazaxıstan Respublikasının yeni Cinayət Məcəlləsi qüvvəyə mindikdən sonra 16 iyul 1997-ci il tarixli Qazaxıstan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi qüvvədən düşdü (Adı çəkilən Məcəllə 1 yanvar 2015-ci il tarixdən qüvvəyə minmişdir). Qazaxıstan Respublikasının yeni Cinayət Məcəlləsinin 16-cı fəslin (372-406-cı maddələr) idarəetmə qaydası əleyhinə olan cinayətlərə həsr olunmuşdur. Hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə ilə bağlı normalar sözügedən Məcəllənin 380, 380-1 və 380-2-ci maddələrində öz əksini tapmışdır [5]. Sözügedən Məcəllənin 380-ci maddəsi “Hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı zor tətbiqetmə”, 380-1-ci maddəsi “Hüquq mühafizə orqanının əməkdaşının, xüsusi dövlət orqanının əməkdaşının, hərbi qulluqçunun, heyvanlar aləminin mühafizəsini həyata keçirən dövlət inspektorunun, heyvanlar aləminin mühafizəsi üzrə xüsusi təşkilatın inspektorunun həyatına sui-qəsd etmə”, 380-2-ci maddəsi isə “Heyvanlar aləminin mühafizəsini həyata keçirən dövlət inspektoruna qarşı və ya heyvanlar aləminin mühafizəsi üzrə xüsusi

təşkilatın inspektoruna qarşı zor tətbiqetmə” adlanır. Ukraynanın 5 aprel 2001-ci il tarixli Cinayət Məcəlləsinin XV fəslinin 342-ci maddəsində “Hakimiyyət nümayəndəsinə, hüquq mühafizə orqanı işçisinə, ictimai qaydanın və ya dövlət sərhədinin mühafizəsi üzrə ictimai birləşmənin üzvünə və ya hərbi xidmətçiyyə müqavimət göstərmə”yə görə məsuliyyət müəyyən edilmişdir [10]. Qeyd edilən maddədə göstərilən şəxslərə qarşı onlara həvalə edilmiş səlahiyyətlərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı edilmiş yalnız fəal hərəkətlərə görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulmuşdur. Milis işçisinə, ictimai qaydanın və ya dövlət sərhədinin mühafizəsi üzrə ictimai birləşmənin üzvünə və ya hərbi xidmətçiyyə, onların ictimai qaydanı mühafizə üzrə vəzifələrini yetirməsi zamanı müqavimət göstərmə Ukrayna Cinayət Məcəlləsinin 342-ci maddəsinin 2-ci hissəsi ilə tövsif edilir.

Yuxarıda göstərilən şəxslərə qarşı edilən hərəkətlər zor tətbiqetmə ilə müşayiət edildikdə və ya həmin şəxslər açıq-aşkar qanunsuz hərəkətlər etməyə məcbur edildikdə əməl Ukrayna Cinayət Məcəlləsinin 342-ci maddəsinin 3-cü hissəsi ilə tövsif edilir. Qeyd edək ki, baxılan cinayətlə bağlı Ukrayna Cinayət Məcəlləsinin fərqli cəhətlərindən biri də həmin cinayətin törədilməsinə görə məsuliyyətin 14 yaş müəyyən edilməsidir. Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 315-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş cinayətin subyektı üçün qanunverici 16 yaş müəyyən etmişdir. Ukrayna Cinayət Məcəlləsinin bir özünəməxsus xüsusiyyətinə də toxunaq. Belə ki, hakimiyyət nümayəndəsinə və ya hüquq-mühafizə orqanı işçisini girov götürməyə görə Ukrayna Cinayət Məcəlləsində müstəqil 349-cu maddə nəzərdə tutulmuşdur. Göstərilən əməl Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində adamları girov götürməyə görə məsuliyyət müəyyən edən 215-ci maddə ilə tövsif edilir. Belarus Respublikasının 9 iyul 1999-cu il tarixli Cinayət Məcəlləsinin 33-cü fəslində (İdarəetmə qaydası əleyhinə olan cinayətlər) Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 315-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş cinayət tərkiblərinə oxşar olan tərkiblər aşağıdakı üç maddədə nəzərdə tutulmuşdur: 1) 363-cü maddə – “Milis işçisinə və ya ictimai qaydanı mühafizə edən başqa şəxsə müqavimət göstərmə”; 2) 364-cü maddə – “Milis işçisinə zor tətbiqetmə və ya zor tətbiq etməklə hədələmə”; 3) 366-cı maddə– “Xidməti vəzifəsini yerinə yetirən vəzifəli şəxsə və ya ictimai borcunu yerinə yetirən başqa şəxsə zor tətbiqetmə və ya zor tətbiq etməklə hədələmə” [3].

Belarus Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 363-cü maddəsinin birinci hissəsində milis işçisinə və ya ictimai qaydanı mühafizə edən başqa şəxsə ictimai qaydanın mühafizəsi üzrə öz vəzifəsini yerinə yetirməyə müqavimət göstərməyə görə, 363-cü maddəsinin ikinci hissəsində həmin şəxslərə zor tətbiqetmə və ya zor tətbiqetmə hədəsi ilə müşayiət edilən müqavimət göstərməyə, yaxud zor tətbiqetmə və ya zor tətbiqetmə hədəsi yolu ilə açıq-aşkar qanunsuz olan hərəkətləri yerinə yetirməyə məcbur etməyə görə məsuliyyət nəzərdə tutulmuşdur. Belarus Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 364-cü maddəsində milis işçisinin qanuni fəaliyyətinə mane olmaq və ya onu bu fəaliyyətin xarak-

terini dəyişməyə məcbur etmək, yaxud xidməti fəaliyyətini yerinə yetirməsinə görə ondan intiqam almaq məqsədilə milis işçisinə və ya onun yaxın qohumlarına zor tətbiq etməyə və ya belə zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələməyə görə məsuliyyət müəyyən edilmişdir. Belarus Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 366-cı maddəsinin birinci hissəsində xidməti vəzifəsini yerinə yetirən vəzifəli şəxs və ya ictimai qaydanı qorumaq və ya hüquq pozuntularının qarşısını almaq üzrə ictimai vəzifəsini yerinə yetirən başqa şəxs qanuni fəaliyyətinə mane olmaq və ya onu bu fəaliyyətin xarakterini dəyişməyə məcbur etmək, yaxud xidməti fəaliyyətini yerinə yetirməsinə görə ondan intiqam almaq məqsədilə həmin şəxslərə və ya onların yaxın qohumlarına zor tətbiq etməyə və ya belə zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələməyə, onların əmlakını məhv etməyə və ya zədələməyə görə məsuliyyət müəyyən edilmişdir. Sözügedən Cinayət Məcəlləsinin 366-cı maddəsinin ikinci hissəsində həmin hərəkətlərin Belarus Respublikasının Prezidentinə qarşı törədilməsinə görə cinayət məsuliyyəti təsbit olunmuşdur.

Özbəkistan Respublikasının 22 sentyabr 1994-cü il tarixli Cinayət Məcəlləsinin XV fəslinin (İdarəetmə qaydası əleyhinə olan cinayətlər) 219-cu maddəsində vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirən hakimiyyət nümayəndəsinə müqavimət göstərməyə görə məsuliyyət nəzərdə tutulmuşdur [7]. Qeyd edilən müqavimət göstərmə xidməti vəzifəsini həyata keçirən hakimiyyət nümayəndəsinin və ya vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirən şəxs qanuni fəaliyyətinə qarşı fəal şəkildə mane olmada ifadə edilir. Moldova Respublikasının 18 aprel 2002-ci il tarixli Cinayət Məcəlləsinin XVII fəslinin (Hakimiyyət və dövlətin təhlükəsizliyi əleyhinə olan cinayətlər) 349-cu maddəsində “Vəzifəli şəxsə və ya ictimai borcu yerinə yetirən şəxsə qarşı hədələmə və ya zor tətbiq etmə”yə görə məsuliyyət müəyyən edilmişdir. Həmin maddənin birinci hissəsində göstərilir ki, “hədələyən və ya başqa şəxs maraqları naminə xidməti və ya ictimai fəaliyyətini dayandırmaq, yaxud onun xarakterini dəyişdirmək məqsədi ilə polis əməkdaşını və ya başqa vəzifəli şəxsi, yaxud onların yaxın qohumlarını öldürməklə, bədən xəsarəti yetirməklə və ya sağlamlığına zərər yetirməklə, yaxud əmlakını məhv etməklə hədələmə, habelə şəxs cinayətin, yaxud ictimaiyyət əleyhinə əməlin xəbər dar edilməsində və ya qarşısının alınmasında iştirakı ilə bağlı həmin şəxs özünə, yaxud onun yaxın qohumlarına belə hədə gəlmə 600-dən 1350-dək şərti vahid həcmində cərimə və ya 180 saata qədər cəmiyyətin xeyrinə haqqı ödənilməyən əmək və ya iki ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır” [6].

Moldova Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 349-cu maddəsinin ikinci hissəsində qeyd edilən cinayətin tövsifedici əlamətləri verilmişdir. Bunlara 349-cu maddənin birinci hissəsində göstərilən əməlin aşağıdakı hallarda törədilməsi aiddir:

- a) “həyat və ya sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə;
- b) çoxlu şəxslərin həyat və ya sağlamlığı üçün təhlükəli olan vasitələrlə əmlakı məhv etməklə;

- c) külli miqdarda zərər vurmaqla törətmə;
- d) digər ağır nəticələrə səbəb olmaqla” [6].

Beləliklə, yuxarıda deyilənləri yekunlaşdıraraq aşağıdakı nəticələrə gəlmək olar: Bütün Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçı dövlətlərinin cinayət qanunvericiliyində hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə ilə bağlı normalar öz əksini tapmışdır. MDB-nin üzvü olan ölkələrin cinayət məəcəllələri xeyli dərəcədə bir-birinə oxşardır. Eyni dərəcədə bütün bunlar idarəetmə qaydası əleyhinə edilən cinayətlərlə bağlı normalara, o cümlədən hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiqetmə ilə bağlı normalara aiddir. Bununla belə, müəyyən fərqli cəhətlər də vardır. Məsələn, Ukrayna Cinayət Məcəlləsinə əsasən, sözügedən cinayətin subyekti cinayəti törədəndək 14 yaş tam olmuş istənilən anlaqlı fiziki şəxs ola bilər. Amma digər MDB ölkələrində nəzərdə tutulmuş cinayətin subyekti üçün qanunverici 16 yaş müəyyən etmişdir. Bundan başqa, Ukrayna cinayət qanunvericiliyində hakimiyyət nümayəndəsinə və ya hüquq-mühafizə orqanı işçisini girov götürməyə görə müstəqil 349-cu maddə 80 nəzərdə tutulmuşdur. Amma göstərilən əməl Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində adamları girov götürməyə görə məsuliyyət müəyyən edən 215-ci maddə ilə təsvif edilir.

#### ƏDƏBİYYAT

1. Исмаилов, Ю.Д. Некоторые вопросы уголовному законодательству Азербайджанской Республики и Российской Федерации // - Днепрпетровск: Журнал Право и суспильство, Днепрпетровский Государственный Университет, - 2011. № 5, - с. 219-222.
2. Модельный Уголовный кодекс. Рекомендательный законодательный акт для Содружества Независимых Государств: [Электронный ресурс]  
<http://docs.cntd.ru/document/901781490>
3. Уголовный кодекс Республики Беларусь от 9 июля 1999 года (с изменениями и дополнениями по состоянию на 26.05.2021 г.): [Электронный ресурс] /  
[https://online.zakon.kz/Document/?doc\\_id=30414984#pos=6;-106](https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30414984#pos=6;-106)
4. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 16 июля 1997 года / - СПб.: Юридический центр Пресс, - 2001. - 466 с.
5. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 03 июля 2014 года (с изменениями и дополнениями по состоянию на 02.07.2021 г.): [Электронный ресурс] /  
[https://online.zakon.kz/Document/?doc\\_id=31575252#pos=5;-106](https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575252#pos=5;-106)
6. Уголовный кодекс Республики Молдова от 18 апреля 2002 года (с изменениями и дополнениями по состоянию на 23.04.2021 г.): [Электронный ресурс] /  
[https://online.zakon.kz/Document/?doc\\_id=30394923#pos=4259;-56](https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30394923#pos=4259;-56)
7. Уголовный кодекс Республики Узбекистан от 22 сентября 1994 года (с изменениями и дополнениями по состоянию на 16.08.2021 г.): [Электронный ресурс] /  
[https://online.zakon.kz/Document/?doc\\_id=30421110#pos=5;-106](https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30421110#pos=5;-106)
8. Уголовный кодекс Российской Федерации от 13 июня 1996 года (с изменениями и дополнениями по состоянию на 22.08.2021 г.) / - Москва: Эксмо, - 2021. - 256 с.
9. Уголовный кодекс Туркменистана от 12 июня 1997 года (с изменениями и дополнениями по состоянию на 22.08.2021 г.): [Электронный ресурс] /  
[https://online.zakon.kz/Document/?doc\\_id=31295286#pos=1655;-38](https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31295286#pos=1655;-38)
10. Уголовный кодекс Украины от 5 апреля 2001 года (с изменениями и дополнениями

## РЕГУЛИРОВАНИЕ ОТВЕТСТВЕННОСТИ В УГОЛОВНОМ ПРАВЕ СТРАН СНГ ЗА СОПРОТИВЛЕНИЕ ИЛИ ПРИМЕНЕНИЕ СИЛЫ В ОТНОШЕНИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО ДОЛЖНОСТНОГО ЛИЦА

Ю.Д.ИСМАИЛОВ

### РЕЗЮМЕ

В статье анализируется регулирование ответственности в Уголовном Законодательстве постсоветских стран за акты сопротивления или применения силы в отношении государственного должностного лица. Отмечено, что уголовное законодательство бывших республик СССР содержит нормы о сопротивлении или применении силы в отношении государственного должностного лица. В то же время было отмечено, что Уголовные Кодексы постсоветских стран очень похожи друг на друга, и что эти сходства касаются правил государственного управления, в том числе сопротивления или применения силы в отношении государственного должностного лица. В исследовании также анализируются некоторые отличия Уголовных Кодексов постсоветских стран, в том числе о сопротивлении или применении силы в отношении государственного должностного лица.

**Ключевые слова:** представитель власти, сопротивление, ответственность, преступление, применение силы, кодекс

## REGULATION OF LIABILITY IN THE CRIMINAL LAW OF THE CIS COUNTRIES FOR ACTS OF RESISTANCE OR USE OF FORCE AGAINST A GOVERNMENT OFFICIAL

Yu.D.ISMAILOV

### SUMMARY

The article analyzes the regulation of liability in the criminal law of post-Soviet countries for acts of resistance or use of force against a government official. It was noted that the Criminal Legislation of the former Soviet republics contained norms on resistance or use of force against a government official. At the same time, it was noted that the Criminal Codes of the post-Soviet countries are very similar to each other, and that these similarities relate to the rules of governance, including resistance or use of force against a government official. The study also analyzes certain differences between the Criminal Codes of post-Soviet countries, including the norms on resistance or use of force against a government official.

**Keywords:** representative of the government, resistance, responsibility, crime, use of force, legislation, code